

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ - ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Εσπερινά σχολεία, μια
διαφορετική προσέγγιση στην
εκπαιδευτική διαδικασία

Δρ. ΖΑΡΚΑΔΟΥΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Διευθυντής 1^{ου} Εσπερινού ΓΕΛ Αθηνών

zarknick@hotmail.com

ΠΟΙΑ ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΑΣ

ΠΟΙΑ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΠΟΙΟ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΛΟΙΠΟΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΑΣ

Μπορούν να διαιρεθούν σε πολλές κατηγορίες

- ΑΝΕΡΓΟΙ – ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
- ΜΙΚΡΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ
- ΑΛΛΟΙ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

(Παλιννοστούντες -πρόσφυγες- πρώην φυλακισμένοι- άτομα με ειδικές ανάγκες –προβλήματα συμπεριφοράς- νέοι παραβάτες-πρώην και νυν χρήστες κ.α.)

ΚΑΘΕ ΟΜΑΔΑ ΕΧΕΙ ΤΑ ΔΙΚΑ ΤΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

1. ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΜΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΣΚΟΠΟ

- **ΑΝΑΛΛΟΓΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥΣ**

(Επαγγελματική σταδιοδρομία-την εκπλήρωση των κοινωνικών τους ρόλους ή την προσωπική τους ανάπτυξη)

- **ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΥΝΕΙΔΗΤΗ**

Θυσιάζουν άλλες προτεραιότητες και προσδοκούν από την εκπαίδευση να μην έχει αφηρημένο-θεωρητικό χαρακτήρα αλλά να τους προσφέρει συγκεκριμένες γνώσεις και δεξιότητες που να μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα

- **ΒΕΒΑΙΑ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΟΙ ΜΕ ΣΥΓΚΕΧΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ**
- **ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ**

2. ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΦΑΣΜΑ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ

- ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΗΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Επαγγελματικές δραστηριότητες-κοινωνικές ευθύνες –οικογενειακές σχέσεις

- ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΝΕΑ ΜΑΘΗΣΗ

Έχουν η τουλάχιστον διαισθάνονται την ανάγκη το περιεχόμενο της εκπαίδευσή τους να συνδέεται με τις εμπειρίες τους και να τις αξιοποιεί.

3. ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ

- **ΑΚΡΙΒΟΣ ΓΙΑΤΙ ΕΊΝΑΙ ΕΝΗΛΙΚΟΣ**

Όχι γιατί είναι πάνω από 18, αλλά ένας άνθρωπος υπεύθυνος έχει επιφορτιστεί με καθήκοντα και ευθύνες.

- **ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΟΠΙΖΟΝΤΑΙ ΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΑ ΑΤΟΜΑ ΚΑΙ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΕΝΕΡΓΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ**

Θέλουν η διδακτέα ύλη να προσαρμόζεται στους δικούς τους μαθησιακούς στόχους- αμφισβητούν μερικές φορές το περιεχόμενο ενός προγράμματος και είναι κάτι που τους διαφοροποιεί από τους ανήλικους.

- **ΠΟΛΛΕΣ ΦΟΡΕΣ ΟΜΩΣ ΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΑΝ ΠΑΙΔΙΑ**

Εκφράζουν έναν αρνητισμό, υιοθετούν ένα παθητικό ρόλο αφήνοντας τον εκπαιδευτικό να πάρει όλες τις πρωτοβουλίες και που πηγάζουν από εσωτερικά εμπόδια.

- **ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

- **ΕΜΠΟΔΙΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ
ΠΡΟΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΕΣ**
- Έρχονται στην εκπαίδευση έχοντας ένα απόθεμα γνώσεων και αξιών που πολλές φορές δυσκολεύονται να αποδεχτούν καινούργια μαθησιακά αντικείμενα ή νέες εκπαιδευτικές μεθόδους.

ΕΜΠΟΔΙΑ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- **ΧΑΜΗΛΗ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ & ΕΛΛΕΙΨΗ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗΣ**

Πηγάζουν από το άγχος που οφείλεται σε πολλές αιτίες όπως

Ο φόβος της αποτυχίας

Ο φόβος της κριτικής

Της γελοιοποίησης

Αμφιβάλλουν για τις δυνατότητές τους και αντιδρούν στις μορφές αξιολόγησης

αποτυχία παρελθόντος

προϋπάρχοντα τραύματα της σχολικής περιόδου

Όταν νιώθουν ότι απειλούνται σε αυτά που ήξεραν μέχρι σήμερα, γίνονται παθητικοί ή επιθετικοί

ΣΥΝΕΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΟΥΝ ΥΠΟΨΗ

- Διακόπτουν την εκπαίδευσή τους όταν νιώσουν ότι χάνουν το χρόνο τους
- Έχουν ελάχιστο χρόνο για εργασίες στο σπίτι
- Εμπόδια τα οποία προκύπτουν από τις καταστάσεις ζωής.
- Εμπόδια που αφορούν το εκπαιδευτικό πλαίσιο.
- Εμπόδια που σχετίζονται με την προδιάθεση κάθε ατόμου.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΛΟΙΠΟΝ ΟΙ ΕΝΗΛΙΚΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΑΣ

- Όσο σπάνια βρίσκονται στο ένα άκρο , δηλαδή εκείνο της συνειδητής διάθεσης για αυτοκαθορισμό και ενεργητική συμμετοχή,
- Άλλο τόσο σπάνια βρίσκονται και στο άλλο άκρο, της απόλυτης παθητικότητας
- Συνήθως η αλήθεια είναι στη μέση και θέλουν να τους αντιμετωπίσουμε σαν υπεύθυνα άτομα
- Όμως άλλες φορές ή ταυτόχρονα αντιστέκονται , εγκλωβίζονται.

ΠΟΙΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΛΟΙΠΟΝ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΑ ΕΣΠΕΡΙΝΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

????????????????

Το επάγγελμα των διδασκόντων θα υποστεί ριζικές αλλαγές κατά τις επόμενες δεκαετίες: οι διδάσκοντες γίνονται οδηγοί, σύμβουλοι και διαμεσολαβητές. Ο ρόλος τους, ο οποίος είναι πολύ σημαντικός, είναι να βοηθούν και να ενισχύουν τους διδασκομένους, οι οποίοι στο μέτρο του δυνατού είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για την εκπαίδευσή τους. Η ικανότητα και το θάρρος για την ανάπτυξη και την εφαρμογή ανοικτών και ευρείας συμμετοχής μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης θα πρέπει να γίνει βασική επαγγελματική δεξιότητα για τους εκπαιδευτικούς.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2000, σ.17

ΤΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΕΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

1. Την ικανότητα κατανόησης των χαρακτηριστικών και των αναγκών των ενήλικων μαθητών.
2. Την ικανότητα χρήσης μεθόδων που αναπτύσσουν την ενεργητική συμμετοχή.
3. Την ικανότητα επικοινωνίας, συντονισμού και εμπύχωση της ομάδας

ΒΑΣΙΚΗ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ

Η δημιουργία ενός κλίματος που ευνοεί:

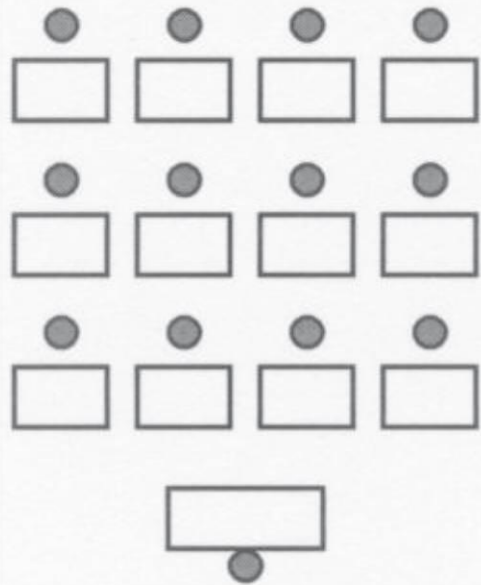
Την ανταλλαγή εμπειριών
Διευκολύνει την ελεύθερη έκφραση
Ενεργοποιεί το ενδιαφέρον
Εμπλέκει τους μαθητές σε όλες τις φάσεις
της εκπαιδευτικής διαδικασίας

**Δημιουργούν συνθήκες
επικοινωνίας**

- **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ**

Γιατί, πώς, που ?

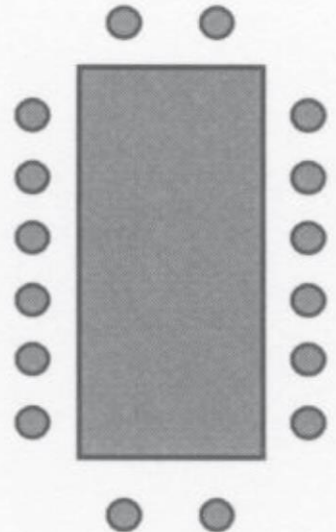
Σχέδια διαμόρφωσης αιθουσών διδασκαλίας

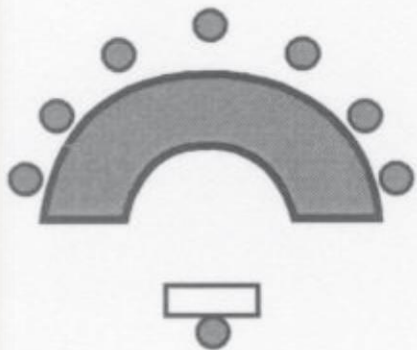
(1) Σχολική τάξη

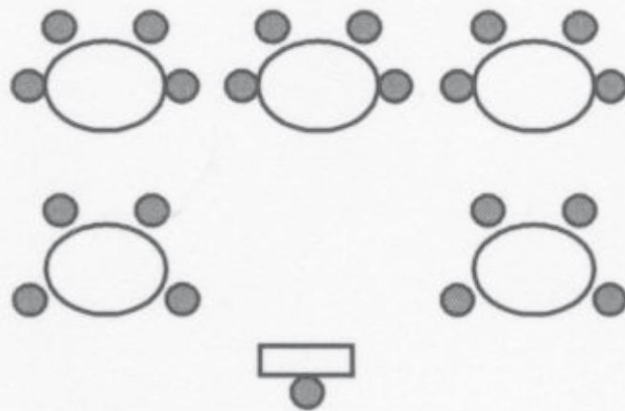
(2) Θεατρική

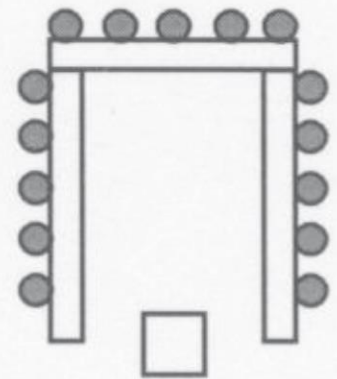
(3) Συμβουλίου

(4) Ανοιχτού κύκλου

(5) Ομαδικής συνεργασίας

(6) Παράλληλογράμμου

Σχολική τάξη

- Προσφέρει το πλεονέκτημα αξιοποίησης του χώρου, ώστε
 - να δεχθεί το μέγιστο αριθμό εκπαιδευόμενων.
- Βασικά
- μειονεκτήματα είναι
 - α) ο εκπαιδευτής έχει άμεση επαφή μόνο με τις πρώτες θέσεις
 - β) οι εκπαιδευόμενοι επικοινωνούν οπτικά μόνο με τον εκπαιδευτή και όχι με τους άλλους συμμετέχοντες.

Σχολική τάξη

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΓΡΑΜΜΟΥ

Η διάταξη σχήματος Π προσφέρει:

- α) ευκαιρίες διαπροσωπικής επικοινωνίας, αμφίδρομων σχέσεων και δημιουργίας κλίματος ομαδικής συνεργασίας
- β) άμεση δυνατότητα ατομικής προσέγγισης όλων των εκπαιδευομένων από την πλευρά του εκπαιδευτή

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΓΡΑΜΜΟΥ

ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Υπάρχουν ανεξάρτητα στρογγυλά ή τετράγωνα τραπέζια με ελεύθερη διάταξη στο χώρο.

- Η διάταξη των καθισμάτων θα πρέπει να εξασφαλίζει ορατότητα στα εποπτικά μέσα και δυνατότητα οπτικής επαφής μεταξύ των μελών των διαφόρων ομάδων.

Όταν η σύνθεση των υποομάδων δεν είναι σχεδιασμένη και ελεγχόμενη, υπάρχει κίνδυνος εκδήλωσης ανταγωνιστικών συμπεριφορών μεταξύ των υποομάδων.

ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κατάλληλη για μικρές ομάδες.

- Απαιτεί τη χρήση του τραπέζιου σε στρογγυλό ή ορθογώνιο σχήμα.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Οι γνώσεις, ικανότητες και στάσεις

1. Να επικοινωνεί αποτελεσματικά
2. Να αναπτύσσει αποτελεσματικές σχέσεις
3. Να ενδυναμώνει τις θετικές τους διαθέσεις
4. Να δημιουργεί κλίμα που να ενθαρρύνει την συμμετοχή τους
5. Να δημιουργεί θεμέλια αμοιβαίου σεβασμού
6. Να προσαρμόζει τον ρυθμό μάθησης στις δυνατότητές τους
7. Να προσαρμόζει τη διδασκαλία στα χαρακτηριστικά κάθε μαθητού και στα χαρακτηριστικά της ομάδας
8. Να αντιλαμβάνεται τη διαφορά ανάμεσα στην εκπαίδευση των παιδιών και των ενηλίκων

Οι γνώσεις, ικανότητες και στάσεις

9. Να οργανώνει συνθήκες εκπαίδευσης που αναπτύσσουν την εμπιστοσύνη.
10. Να συντηρεί το ενδιαφέρον τους
11. Να προσαρμόζει το εκπαιδευτικό υλικό με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες τους
12. Να διαμορφώνει το χώρο δημιουργώντας άνετο μαθησιακό περιβάλλον
13. Να αναγνωρίζει τις αναπτυξιακές δυνατότητες των μαθητών
14. Να προσαρμόζει την εκπαίδευση στο επίπεδό τους
15. Να συνοψίζει και να ανακεφαλαιώνει τα βασικά σημεία του μαθήματος
16. Να αυτό-αξιολογή το έργο του.
17. Να δίνει συνεχή ανατροφοδότηση ανάλογα με την πρόοδό τους
18. Να επικεντρώνεται σε θεματικές ενότητες που τους ενδιαφέρει

Οι γνώσεις, ικανότητες και στάσεις

19. Να συντονίζει και να επιβλέπει τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες
20. Να εφαρμόζει τις αρχές μάθησης που ταιριάζουν σε ενήλικες.
21. Να δείχνει έμπρακτα την διάθεσή του για καινοτομία και πειραματισμό, προσεγγίζοντας τρόπο τα μαθησιακά αντικείμενα.
22. Να υποκινεί τους συμμετέχοντες να μελετούν μόνοι τους
23. Να διασυνδέει τη μαθησιακή διαδικασία με τις εμπειρίες των συμμετεχόντων

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΜΟΝΗ ΣΑΣ